

Täze barlaglaryň netijesi: Emeli aň adamzady ýok etjek «Uly filtr» bolup biler

Category: Kitapcy, Ylym we tehnologiya

написано kitapcy | 26 января, 2025

Täze barlaglaryň netijesi: Emeli aň adamzady ýok etjek "Uly filtr" bolup biler TÄZE BARLAGLARYŇ NETIJEŠI: EMELI AŇ ADAMZADY ÝOK ETJEK «ULY FILTR» BOLUP BILER

Kämilleşdirilen emeli aň adamlar bilen ahyrynda dünýäni bölüşip bilmän dawalaşjak «ikinji akyllı jandar» hökmünde orta çykyp biler

Täze geçirilen barlag kämilleşdirilen emeli aňyň adamzat üçin betbagtçylyk howpuny döredip, siwilizasiýalary tutuşlygyna ýok edip biljekdigini duýdurýar.

«ArXiv»-de çap edilen we heniz gözegçilik barlagyndan geçmedik ylmy işde Fermi paradoksyň «Uly filtriniň» jogabynyň emeli aňda gizlenip ýatan mümkindigini we emeli aňyň älemdäki akyllı ýasaáşy beýlekileri bilen aragatnaşyga geçmezden öñ ýok etme mümkünçiliginiň bardygy öňe sürüldi.

«Her kim nirede?» sözi bilen populýar görnüşde düşündirilen Fermi paradoksy onlarça ýyllap alymlarynyň pikirini bulaşdyryp gelýär. Fermi paradoksy älemdede ýer togalagyndan başga ýerde ýasaáşyň bolma ähtimallygy bar bolsa, onda adamlaryň nämüçin henize-şu güne çenli oňa duş gelmändigi babatdaky ynjalykdan gaçyryjy pikire ünsi çekýär. Häzire çenli kosmosdaky

ýalñyzlygymza dürli-dürli düşündirişleri berýän birnäçe teoriýa öñe sürüldi.

Meşhur «Dreýk deňlemesi» ýaly ähtimallyk hasaplamlary galaktikada köp sanly akyllы siwilizasiýalaryň bar bolup biljekdigini görkezýänem bolsa, älemdäki ümsümligiň henizem dowam etmegi näme pikir etjegiňi biler ýaly edenok.

«Uly filtr» diýilýän populýar gipoteza akyllы ýasaýşyň yüze çykmagy üçin gerekli käbir hadysalaryň entek bolarly däldigini, kosmiki ümsümligiňem şundan gelip çykýandygyny öñe sürýär. Şeýle teoriýanyň logiki garşylygy heläkçilige alyp barýan käbir kosmiki fenomenleriň ýasaýşyň älemiň çägijde giňemeginiň öñünü alýan bolmagynyň mümkünligidir.

Ylmy işiň awtory ABŞ-nyň Merilend ştatyndaky Brukmond Döwlet uniwersitetinden (Университет Нешнел Интеллигенс/National Intelligence University/NIU) Mark Beýli «Şeýle ýagdaý öz-özünden emele gelen ýagdaý ýa-da hasam howatyrlandyryjy görnüşde, akyllы jandarlaryň özlerine eden we ýok bolmaklaryna iteren zat bolmagy mümkün» diýip ýazdy.

Рациональные и убедительные доводы Ника Бострома об опасности создания искусственного интеллекта заставят задуматься даже злых скептиков.

Евгений Касперский,
генеральный директор «Лаборатории Касперского»

Ник Бостром

ИС
КУСС
ТВЕРНЫЙ
ИНТЕЛ
ЛЕКТ

ЭТАПЫ. УГРОЗЫ. СТРАТЕГИИ

kitapcy.ru

Täze barlagyň orta goýan teoriýasy emeli aňyň ösmeginiň ähli siwilizasiýalary ýok edip biljek derejede ýykgyňçylykly howphatar döredip biljekdigini nyctaýar. Ylmy işde Beýli emeli aň ýaly biziň doly düşünip ýetişmedik tehnologoýalarymyzyň uzak wagtlaýyn potensial howpuny «Uly filtre» baglanyşdyryp baha berýär.

NIU-ly alym «Adamlar uzak wagtlaýyn howpy çaklap bilerden pes» diýdi we emeli aña doly düşünmedik ýagdaýymyzda bu tehnologiýanyň «durmuşyymza barha çalt aralaşyandygyny» ýatlatdy.

Doktor Beýli «ikinji jandar argumenti» hökmünde atlandyran ösen emeli aň bilen ahyrsoňy goja planetamyzy paýlaşmaly boljakdygymyzy, onuň gönüden-göni «ikinji akyllı jandar» ýaly hereket etmek ähtimallygyny orta goýan pikirini öñe sürdi. Häzirkizaman adamsy bilen neandertallar dünýäde bir ýerde

ýaşanlarynda nämeleriň bolup geçendigini göz öňüne tutýan NIU-nyň ylmy-barlagçylary «potensial netijeleriň janyňy alyp gelýändigini aýtdy.

Doktor Beýli ylmy işinde «kontroldan çykan tehnologiyanyň, aýratybam emeli aň ýaly belli bir maksat bilen öndürilýän tehnologiyanyň güýçli «Uly filtrlige» talaş etmegin bolup biläýjek zat» diýip ýazdy.

Biz özümüzden şeýle ähtimallyga nähili taýýarlanmagyň gerekdigini soramaga borçludyrıys.

Wişwam SANKARAN.

Şenbe, 13.05.2023 ý. Ylym we tehnologiya